



Tutkintaselostus

D1/2010Y

Tulipalo ja asukkaiden evakuointi eläkeläisten asuttamassa kerrostalossa

Tutkintaselostus on tehty turvallisuuden parantamiseksi ja uusien onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi eikä onnettomuudesta mahdollisesti johtuvaa vastuuta tai vahingonkorvausvelvollisuutta käsitellä. Tutkintaselostuksen käyttämistä muuhun tarkoitukseen kuin turvallisuuden parantamiseen on vältettävä. Tutkintaselostusta ei ole kirjoitettu siten, että se olisi tarkoitettu käytettäväksi oikeudenkäynnissä

TUTKINNAN TUNNUS: D1/2010Y
VALMISTUNUT: 31.8.2010

TUTKIJAT: Veli-Pekka Nurmi, Jaakko Niskala

Tapahtuma-aika:	Keskiviikko 17.3.2010 kello 10.30
Tapahtumapaikka:	Asuin- ja palvelukeskus, Turku
Tapahtuman luonne:	Huoneistopalo eläkeläisten asuin- ja palvelukeskuksen kerrostalon kolmannessa kerroksessa sekä asukkaiden evakuointi
Seuraukset tai vahingot:	Kerrostalon yksiö irtaimistoinen tuhoutui täysin, useassa asunnossa savun aiheuttamia vahinkoja. Aukasta sairaalahoitoon toimitettiin viisi, kaksi oli vakavasti loukkantuneita. Talon 73 huoneistossa asui onnettomuushetkellä kaikkiaan 80 ihmistä. Palotilanteessa pelastuslaitos selvitti huoneistokohtaisesti evakuointitarpeen. Yhteensä talosta evakuoitiin 13 asukasta.
Säätila:	Pilvinen, lämpötila -5 °C
Valaistusolosuhteet:	Talvipäivä, valoisaa

1 TAPAHTUMIEN KULKU

Palon kuvaus

Keskiviikkona 17. maaliskuuta 2010 kello 9.40–9.45 aikaan yksin asuva iäkäs nainen huomasi yksiönsä makuusyvennyksessä oudon kirkkaan oranssin valoilmion. Valoilmio oli tulipalon alkupallo. Naisen kertoman mukaan hän oli huutanut apua ja näkyvyys oli asunnossa huono. Nainen poistui rollaattorin avulla asunnostaan käytävälle ja tuupertui käytävälle 20 metrin päähän kotiovestaan. Savu levisi auki jääneestä ovesta kolmannen kerroksen käytävälle.

Samaan aikaan saman käytävän toisessa päässä olevassa asunnossa asunut iäkäs nainen havahtui palovaroittimen ääneen asuntonsa eteisessä. Nainen katseli ympärilleen asunnossaan ja tiesi, että palo on jossakin. Hänellä ei ollut asunnossaan hätää, silti hän avasi oven ja lähti rollaattorin avulla käytävään, jossa oli niin paksua savua, että hengittäminen oli vaikeaa. Käytävällä oli naisen mukaan tunnistamattomia ihmisiä, jotka kävelivät edestakaisin. Nainen meni tajuttomaksi ja tuupertui käytävälle kahden metrin päähän kotiovestaan.

Saman käytävän varrella oli kahdeksan muuta asuntoa, joista osassa asukkaat eivät olleet kotona. Muista asukkaista ainakin yksi lähti savuiseen käytävään onnistuen pääsemään ulos. Yksi asukas jäi odottamaan palokuntaa asuntoonsa, koska oli aiemmin ollut samankaltaisessa tulipalossa, ja siksi tiesi oikean toimintatavan.

Hälytykset

Kello 9.53.22 Varsinais-Suomen hätäkeskus vastaanotti hätäilmoituksen onnettomuuskohteesta. Talon asukas ilmoitti E-rapussa, rakennuksen toisessa kerroksessa, sijaitsevan käytävän olevan täynnä savua. Savua oli ilmoittajan asunnossa niin paljon, että senkin palovaroitin hälytti. Ilmoittaja jätti puhelimen auki ja poistui omin avuin savuisen käytävän kautta ulos. Myöhemmin hätäkeskus vastaanotti vielä toisen hätäpuhelun onnettomuuskiinteistön talonmieheltä.

Kello 9.54.08–9.54.16 hätäkeskus hälytti¹ kohteeseen Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen määrittelyn mukaisesti vahvennetun pelastusjoukkueen. Pelastusjoukkue muodostui päivystävästä palomestarista (P3), kolmesta pelastusyksiköstä², säiliöautosta ja puomitikasautosta. Lisäksi kohteeseen hälytettiin ambulanssi. Saatujen lisätietojen ja tehtyjen havaintojen perusteella hälytykseen lähtenyt sairaankuljetusesimies (L4) hälytti vielä kohteeseen viisi ambulanssia ja lääkärihelikopterin. Varsinais-Suomen päivystävä palopäällikkö (P2) liittyi tehtävään myöhemmin.

Kello 11.30 päivystävä palopäällikkö P2 pyysi hätäkeskusta välittämään sosiaalipäivystykselle yhteydenottopyynnön. Sosiaalipäivystys sai pyynnön kello 11.42. Sosiaalipäivystys otti yhteyden P2:een ja sai tiedon, että palo oli jo tuolloin sammutettu, ja että välitön majoitustarve on kymmenellä henkilöllä.

¹ Aika, jolloin hätäkeskuspäivystäjä on avannut hälytysyhteyden puhekielistä hälytystä varten.

² Pelastusyksikön miehitys on paloiesimies ja vähintään 3 palomiestä (1+3). Kaksi kohteeseen hälytetyistä pelastusyksiköistä oli vajaamiehityksellä 1+2.

Pelastustoiminta ja evakuointi

Ensimmäinen pelastusyksikkö (T21) oli kohteessa kello 9.59.21 ja viimeisenä säiliöauto (T13) kello 10.05.00. Pelastuslaitos aloitti ylipainetuuletuksen ja teki sammutushyökkäyksen kolmannen kerroksen yksiöön rakennuksen päädyssä olevan uloskäytävän kautta. Palomiehet evakuoivat kolmannelta kerroksesta, palokohteen viereiseltä käytävältä, kaksi tajuttomana maannutta asukasta. Sammutushyökkäystä johtanut paloesimies ilmoitti palon sammuttamisesta kello 10.06.46. Osastoinnin epätiiveyden vuoksi savu pääsi toiseen porrashuoneeseen sekä osaan yläpuolisten kerrosten käytäviä ja asuntoja. Palokohteen yläpuolisia kerroksia tarkastamaan määrättiin pelastusyksikkö K11:n miehistö, paloesimies ja kaksi palomiestä.

Palon sammuttamisen ja savutuuletuksen jälkeen palomiehet tutkivat huoneistokohtaisesti kerrokset palokohteesta ylöspäin. Asukkaita, joiden asunnoissa ei ollut savua, kehoitettiin pysymään sisällä. Niistä evakuoitiin yhteensä yksitoista savua hengittänyttä henkilöä, joista kaksi avustettiin alempiin kerroksiin. Yhdeksän asukasta ohjeistettiin kulkemaan savutonta E-porrashuonetta alas sairaankuljettajien tarkastettavaksi. Näistä vain yksi käytti ohjeistettua reittiä. Omaa reittiään poistuneet vanhukset olivat jonkin aikaa kateissa pelastajilta. Vanhukset löytyivät kiinteistökokonaisuuden keskellä sijaitsevasta kaupungin ylläpitämästä palvelukeskuksesta, jonne he olivat menneet talon sisäisiä käytäviä pitkin. Tämän jälkeen lääkintäesimies L4 siirsi evakuoitujen tilan tarkistamisen palvelukeskukseen.

Sosiaalipäivystyksestä saapui kaksi henkilöä onnettomuuskohteeseen palokunnan jo lähdettyä. He antoivat osaltaan henkistä huoltoa sitä tarvinneille ja neuvottelivat rakennuksen omistajan edustajan kanssa majoitustarpeesta. Samaan aikaan toisaalla johtava sosiaaliryöntekijä ilmoitti tapahtumasta peruspalvelujohtajalle, joka pyysi ottamaan yhteyttä vanhustyöstä vastaavaan henkilöön. Tämä tiesi jo asiasta ja pyysi olemaan yhteydessä lähistöllä sijaitsevan vanhainkodin johtajaan. Tämä kertoi, että vanhainkodissa on valmius 30 vanhuksen majoittamiseen. Yleensä vapaita vanhainkotipaikkoja ei ole käytettävissä. Lähistön vanhainkodissa oli tapahtumahetkellä tilaa, koska sitä oltiin juuri ajamassa alas.

Tilapäismajoitukseen joutui lopulta turvautumaan 10 asukasta. Kahdelle löytyi paikka onnettomuuskohteen vahingoittumattomista huoneistoista ja kuudelle aluksi omaisten luota. Kaksi sairaalaan jäämään joutunutta asukasta sekä osa omaisten luona olleista sijoitettiin myöhemmin lähistön vanhainkotiin.

Palon tutkinta

Varsinais-Suomen pelastuslaitos ja Varsinais-Suomen poliisilaitos tutkivat yhteistyössä palon syttymissyitä ja tapahtumien kulkua. Huoneistopalon syttymissyyn osalta Onnettomuustutkintakeskus tukeutuu tähän tutkintaan ja on keskittynyt omassa tutkinnassaan erityisesti kohderakennuksen evakuointiin liittyviin seikkoihin.

Pelastuslaitoksen palontutkintaraportin mukaan palo sai alkunsa huoneiston vuodesohvasyvennyksestä sohvan oikean nurkan kohdalta. Pelastuslaitos ja poliisi sulkivat sähkölaitteet ja tuhotyön pois syttymismahdollisuutena. Raportin mukaan on oletettavaa, että syttymissyyn on tupakointi vuodesohvalla.

2 ONNETTOMUUDEN TAUSTATIEDOT

Onnettomuuskohte on yksityisen säätiön omistama kiinteistökokonaisuus, missä on eläkeläisille vuokrattujen asuntojen lisäksi palvelukeskus ja kaksi dementikoille tarkoitettua pienryhmäkotia. Kaupungin sosiaalitoimi järjestää asukkaiden tarvitseman kotihoidon ja ylläpitää palvelukeskusta sekä kahta dementiayksikköä. Kohteen omistava säätiö tekee asukasvalinnat.

Kohteen talot on rakennettu neljässä vaiheessa vuosina 1979–1995. Uusin rakennusvaihe koostuu rivitaloista, muut ovat kerrostaloja. Kokonaisuudessa on yhteensä 372 yksiötä ja kaksiota. Palvelukeskuksessa järjestetään monipuolista harrastustoimintaa sekä arkisin ruokailumahdollisuus. Lisäksi yksityiset yrittäjät tarjoavat tiloissa asiakkaille muun muassa kampaamo- ja jalkahoitopalveluja.



Kuva 1. Asuin- ja palvelukeskus. Palvelukeskus on rakennuskokonaisuuden matalimmassa osassa. Palokunta teki sammutushyökkäyksen nuolen osoittamasta uloskäytävästä. (Kuva: © Blom 2010)

Rakennus ja asukkaat

Rakennuksen E-siipi on vuonna 1989 valmistunut kahdeksankerroksinen P1-luokan³ kerrostalo. Rakennuksessa on 73 asuntoa, joissa oli onnettomuuspäivänä 80 asukasta. Rakennusluvan mukaan kyseessä on asuinkerrostalo. Palo-osastointi on toteutettu siten, että uloskäytävät, kerrokset ja huoneistot ovat kukin oma palo-osastonsa. Lisäksi kerrostasolla on sisäiset käytävät osastoitu omaksi osastokseen. Tuuletusventtiilien vuoksi sisäisten käytävien palo-osastointi oli kuitenkin epätiivis. Sisäisen käytävän kummastakin päädyistä on suora pääsy porrashuoneisiin. Rakennuksen huoneistot ja käytävät oli varustettu palovaroittimilla, jotka hälyttävät vain siinä tilassa mihin ne on asetettu.

³ P1-luokan rakennuksen kantavat rakenteet ovat palonkestävät.

Vuokra-asuntojen asukkaiden keski-ikä oli 79 vuotta. Suurella osalla asukkaista on fyysinen toimintakyky alentunut ja omatoiminen liikkuminen edellyttää apuvälineiden käyttöä. Tämän lisäksi osalla asukkaista on toiminta- ja havaintokyky alentunut huonomuistisuuden, lääkityksen, dementian tai muiden sairauksien vuoksi. Joillakin asukkailla on käytössään turvarannekkeita, mutta tutkinnassa ei tullut esiin, että niiden kautta olisi tulleet hälytyksiä palosta. Useat talon asukkaista ovat kaupungin sosiaalitoimen asumispalvelun piirissä. Toiminnallisesti heidän asumisensa kohteessa vastaa palveluasumista, vaikka asuminen perustuu vuokrasuhteeseen.

Pelastuslaitos on hälytetty samaan katuosoitteeseen pelastustehtävälle edellisen 20 kuukauden aikana yhteensä kahdeksan kertaa, mukaan lukien tutkittavana oleva onnettomuus. Näistä kaksi oli huoneistopaloja, joissa kuoli yksi ihminen ja kuusi loukkaantui. Tämän lisäksi asukkaat olivat hälyttäneet palokunnan yhden savuhavainnon ja kahden palovaroittimen hälytyksen vuoksi. Näistä kahta ei saatu vahvistettua ja kolmannessa varoittimen ääneksi paljastui asukkaan radio. Yksi hälytys aiheutui käytävälle tulvivasta vedestä, kun asukas oli unohtanut sulkea vesihanauksen vaikka oli itse paikalla asunnossa. Lisäksi yksi erheellinen ilmoitus tuli pienryhmäkodin paloilmoituksesta ja yksi sanomalehden polttamisesta pääoiven edessä.

Edellinen yleinen palotarkastus kohteessa on tehty 3.12.2009, minkä yhteydessä pelastusviranomaisen oli muun muassa antanut kiinteistön omistavalle säätiölle määräajan toimittaa koko kohteen turvallisuus selvitys pelastuslaitokselle 31.3.2010 mennessä.

Pelastus- ja evakuointisuunnitelma

Kiinteistön pelastussuunnitelmassa on riskinä tiedostettu asukkaat, joiden toimintakyky on eri syistä alentunut. Vaaratilanteiksi on kuvattu muun muassa sängyssä tupakointi ja ruuan unohtaminen kuumalle liedelle. Tulipalotilannetta varten on suunniteltu tehtäväksi seuraavat toimenpiteet: palokunnan hälyttäminen, asukkaiden evakuointi, ovien sulkeminen ja asukkaiden ohjaus ja rauhoittaminen. Evakuointia tekemään kykenevä palvelukeskuksen ja eri palveluntuottajien työntekijöiden tarkoitettu henkilömäärä on päivisin 60 henkilöä ja yöllä kaksi henkilöä. Heidän työpisteensä ovat muualla kuin Erakennuksessa. Pelastussuunnitelman yksityiskohtaiset liitteet, joissa on muun muassa toimintaohjeita henkilökunnalle eri tilanteissa, olivat palon aikaan vielä valmisteltavana. Sprinklerijärjestelmän suunnittelun aloittamiseen on varauduttu vuonna 2010 ja vuonna 2011 järjestelmän rahoituksen selvittämiseen ja työn aikataulun suunnitteluun.

Pelastuslaitoksen alueen kuntien kanssa laatimassa Varsinais-Suomen evakuointisuunnitelmassa on varauduttu normaaliaikojen evakuoinnin aiheuttamiin toimenpiteisiin seuraavasti: Pelastustoiminnan johtaja ilmoittaa majoitustarpeesta asianomaisen kunnan sosiaalipäivystyksestä vastaavalle, jonka tulee käynnistää välittömän evakuoinnin jälkeiset toimenpiteet. Mikäli sosiaalipäivystystä ei saada tavoitettua, voi esimerkiksi maakunnan keskuskaupungissa pelastustoiminnan johtaja sopimukseen perustuen käynnistää majoituksen järjestämisen.

Sosiaalitoimen vastuulla evakuointitilanteissa ovat evakuoitujen majoittaminen, psykososiaalinen tuki sekä ruokailujärjestelyt. Evakuoitujen kuljetuksissa tukeudutaan pelastuslaitoksen omaan tai muutoin paikalliseen kuljetuskalustoon. Sosiaalitoimella ei kohdekaupungissa enää nykyisin ole omia ajoneuvoja, vaan ne on kaikki keskitetty kaupungin hankinta- ja logistiikkakeskukselle. Majoituspaikat on normaaliolojen evakuointeja varten kirjattu kuntakohtaiseen suunnitelmaan.

3 ANALYYSI

Tulipalon aiheutti pelastuslaitoksen ja poliisin palontutinnan mukaan todennäköisimmin tupakointi vuodesohvalla. Savun leviämistä edesauttoi onnettomuusasunnon asukkaan poistuessa auki jäänyt huoneiston ovi sekä epätiivetydet rakennuksen palo-osastoinnissa. Savun leviäminen muihin kerroksiin ja joihinkin asuntoihin aiheutti evakuoinnin tarpeen. Savutuuletusta hidastivat asuntojen vaikeasti avattavat parvekelasit sekä porrashuoneen savunpoistoluukun puuttuminen.

Rakennusluvan mukaisesti rakennus on asuinkerrostalo. Vuokraustoimintaa ylläpitävän säätiön ehtojen mukaan vuokra-asuntoa hakevien pitää tulla toimeen ilman jatkuvaa valvontaa ja hoivaa. Käytännössä osalla asukkaista toimintakyky ja omatoimisen poistumisen edellytykset ovat siinä määrin alentuneet, että taloa voi asukkaiden kunnan vuoksi luonnehtia henkilöturvallisuuden kannalta vaativaksi kohteeksi.

Nykyisen rakennuslainsäädännön mukaan henkilöturvallisuuden kannalta vaativiin uudisrakennuskohteisiin tulee rakennuksen suunnittelun alkuvaiheessa laatia erityinen turvallisuus selvitys. Olemassa oleviin kohteisiin voidaan edellyttää vastaava turvallisuus selvitys pelastuslainsäädännön perusteella. Tällainen vaativa kohde on muun muassa sellainen asuinrakennus, joka on tarkoitettu henkilöille joiden poistumismahdollisuudet alentuneen toimintakyvyn vuoksi ovat tavanomaista huonommat.

Koska kohde oli varustettu vain palovaroittimilla, pelastussuunnitelmassa evakuointiin tarkoitettu henkilökunta ei saanut tietoa palosta. Mikäli kohteessa olisi ollut paloilmoin, olisi palo havaittu aikaisemmin. Jos kohteessa olisi ollut automaattinen sammutuslaitteisto, olisi se ilmoituksen lisäksi todennäköisesti sammuttanut palon. Kohteessa oli runsaasti käytävätiloihin sijoitettuja palovaroittimia. Niiden hälytysääni kuuluu myös sisälle asuntoihin, joissa ei ole savua. Tämä voi aiheuttaa hämmennystä ja kannustaa epätarkoituksenmukaiseen poistumiseen turvallisesta tilasta savuiseen tilaan. Palovaroittimien sijoittelun tarkoituksenmukaisuutta yleisiin tiloihin tulee harkita tapauskohtaisesti.

Varsinaisen pelastustoiminnan pelastuslaitos hoiti yleisesti käytössä olevien toimintaperiaatteiden mukaisesti. Pelastustoiminnan kannalta oli kyseessä päivittäinen onnettomuus, jonka hoitamiseen pelastuslaitoksen päivittäinen toimintavalmius riitti hyvin. Ensihoidon kannalta tilanne oli monipotilastilanne, mihin päivittäinen toimintavalmius riitti hyvin.

Pelastuslaitos toteutti välittömän evakuoinnin. Tarkoitettua evakuoitumisreittiä koskevaa sekaannusta huolimatta välitön evakuointi sujui hyvin. Sekaannus aiheutui siitä, että pelastajat asukkaita ohjeistaessaan tarkoittivat termillä ”*alas*” E-rapun alaovea, kun taas asukkaat ymmärsivät sen tarkoittavan rakennuksen keskellä ollutta palvelukeskusta. Tämä johti sekaannukseen, koska evakuoitaville ei riittänyt saattajia. Tämä osoittaa, että myös ilmeisen hyväkuntoiselta vaikuttavat ja omatoimisesti liikkuvat vanhukset tarvitsevat evakuointitilanteissa saattajan. Välittömän evakuoinnin jälkeisen evakuoinnissa kaupungin sosiaalipäivystys toimi Varsinais-Suomen evakuointisuunnitelman mukaisesti.

Nykyisin sosiaalitoimen varautumista evakuointeihin vaikeuttaa kaupungin organisaation pirstoutuminen palvelujen ulkoistamisten myötä. Esimerkiksi aiemmin sosiaalitoimen omana toimintana järjestetyt ruokapalvelut, kiinteistöhoito ja kuljetuspalvelut tuotetaan nykyisin joko kaupungin muissa näihin erikoistuneissa yksiköissä tai palvelut hankitaan markkinoilta. Eri organisaatioiden varautumissuunnitelmien laatiminen hälytyskaavioineen on aiempaa monimutkaisempaa ja rajapintojen epäselvyys on keskeinen ongelma nykyisissä pirstoutuneissa organisaatioissa.

Sosiaalitoimen kanssa käydyissä keskusteluissa tilapäisjärjestelyjen ja normaaleihin menettelyihin palaamisen välinen rajapinta näyttöytyi epäselvänä. Ei ole yksiselitteisesti määritelty milloin tilapäismajoituksen ja ravinnon järjestämisvelvollisuus sosiaalitoimen velvollisuus päättyy ja asia siirtyy asukkaan omalle vastuulle. Kuultujen sosiaalitoimen asiantuntijoiden mukaan myös sosiaalitoimen ja pelastustoimen yhteistoimintaa voitaisiin kehittää niin, että pelastuslaitos johtaisi evakuointitilanteita nykyistä pidemmälle sosiaalitoimen toteuttaessa tarvittavat järjestelyt.

Kohdekaupungissa sosiaalipäivystys näyttää toimivan hyvin. Haastavaa on tavoittaa suurissa tilanteissa tarvittavat ihmiset virka-ajan ulkopuolella.

Eryiskohteiden evakuoinneissa henkilöiden siirtyminen turvaan ja kuljetus tilapäismajoitukseen muodostaa keskeisen haasteen. Eryisesti liikuntakyvyttömät ja rollaattorilla liikkuvat ovat vaikeita kuljettaa, koska tarvittavaa kuljetuskalustoa ei välttämättä ole saatavilla riittävän nopeasti ja riittävää määrää. Myös nopea lämpimän suojan järjestäminen kylmissä olosuhteissa muodostaa lisähaasteen, kun osa evakuoitavista ei ole ehtinyt pukeutua sään mukaisesti vaan on esimerkiksi yöpuvussa.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

1. Onnettomusrakennuksen asukkaista suurella osalla oli alentunut toimintakyky.
2. Osa asukkaista poistui epätarkoituksenmukaisesti turvallisesta tilasta savuiseen käytävään
3. Palo-osastoinnin epätiivisyys aiheutti savun leviämisen laajalle rakennuksessa ja evakuointitarpeen myös ylemmistä kerroksista.
4. Puutteelliset savunpoistojärjestelyt vaikeuttivat pelastustoimintaa.
5. Henkilökunta ei osallistunut välittömään evakuointiin.
6. Automaattinen paloilmoitin olisi nopeuttanut pelastustoimien aloittamista.
7. Automaattinen sammutuslaitos olisi todennäköisesti vähentänyt merkittävästi vahinkoja.
8. Rakennuksen paloturvallisuustaso ei vastannut asukkaiden toimintakykyä.
9. Rakennuksen evakuoinnissa annettujen poistumisohjeiden väärinymmärrys ja evakuoitujen saattajien puute aiheuttivat sen, että evakuoitavat katosivat pelastajilta hetkeksi. Muutoin evakuointi sujui suunnitellun mukaisesti.

5 TOTEUTETUT TOIMENPITEET

Toiminnanharjoittaja on laatinut kiinteistöistään 17.4.2010 turvallisuusselvityksen. Turvallisuusselvityksen perusteella toiminnanharjoittaja on päättänyt käynnistää prosessin, jonka tavoitteena on kiinteistöjen turvallisuustason nostaminen muun muassa automaattisen sammutuslaitteiston hankinnalla. Pelastuslaitos yhtyi toiminnanharjoittajan näkemykseen tarpeesta asentaa kiinteistöihin automaattinen sammutuslaitos.

6 TUTKIJOIDEN TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

- 1) Henkilöturvallisuus palotilanteessa muodostuu yhdessä henkilöstön ja paloteknisten ratkaisujen toiminnasta. Milloin henkilökuntaa on vähän käytettävissä, tulee kiinnittää erityistä huomiota paloteknisiin ratkaisuihin, kuten palo-osastoinnin tiiveyteen, automaattiseen sammutuslaitokseen ja toimivaan savunpoistoon. Huolimatta rakennusluvnan mukaisesta käyttötarkoituksesta tulisi turvallisuusselvitys tehdä aina kun on nähtävissä, että kyseessä on henkilöturvallisuuden kannalta vaativa kohde.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi Eduskunnalle pelastuslaiksi mainitaan toiminnanharjoittajan velvollisuudesta tehdä poistumisturvallisuusselvitys hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisessa myös käytössä olevaan rakennuskantaan.

Sisäasiainministeriön tulisi uutta pelastuslakia valmisteltaessa varmistaa, että turvallisuusselvitysvelvoite tällaisten kohteiden osalta on jatkossa säädetty niin selkeäksi, että sekä toiminnanharjoittajat että valvovat viranomaiset ymmärtävät selvitysvelvoitteen olemassaolon ja että he huolehtivat sekä selvitysten asianmukaisesta laatimisesta, että selvitysten perusteella mahdollisesti tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta".

- 2) Henkilöturvallisuuden kannalta vaativissa kohteissa välittömän evakuoinnin turvallinen toteutus vaatii tavanomaista kerrostaloa enemmän etukäteissuunnittelua sekä poistumisessa avustavia pelastajia. Kohteiden taso ja asukasmäärä voivat vaihdella huomattavasti, jolloin evakuointi voi sitoa huomattavasti ihmisiä. Tutkitussa tapauksessa voimavaroja oli asukkaiden kuntoon nähden niukasti.

Pelastuslaitosten tulisi huomioida hälytysohjeissaan henkilöturvallisuuden kannalta vaativien kohteiden erityispiirteet evakuoinnin näkökulmasta.

- 3) Hätäkeskukset eivät automaattisesti ilmoita tulipaloista kuntien sosiaalipäivystykseen, vaan yhteys syntyy pelastustoiminnan johtajan pyynnöstä.

Sosiaaliviranomaisten tulisi ohjata hätäkeskukset ottamaan sosiaalipäivystys automaattisten ilmoitusten piiriin ainakin kaikissa erityiskohteiden keskiuurissa ja suurissa rakennuspaloissa, jotta sosiaalitoimi saa näin lisää valmistautumisaikaa mahdollisesti tarvitsemiinsa toimenpiteisiin.

- 4) Sisäasiainministeriön tulisi esimerkiksi Pelastusopiston toteuttamana selvittää koko Suomen osalta henkilöturvallisuuden kannalta vaativien kohteiden evakuointijärjestelyjen käytännön tilanne erityisesti välittömän evakuoinnin jälkeisten toimenpiteiden osalta. Selvityksessä kiinnitettäisiin huomiota pelastuslaitosten ja sosiaalitoimen sekä kolmannen sektorin toimijoiden tehtäviin ja käytäntöihin sekä suunnittelun tasoon evakuoinneissa. Tavoitteena on henkilöturvallisuuden kannalta vaativien kohteiden yksityiskohtaisen evakuointisuunnittelun kehittäminen ja yhtenäistäminen.

LÄHTEET

1. Diaari kuulemisista
2. Onnettomuuskohteen pelastussuunnitelma
3. Luonnos hallituksen esitykseksi pelastuslaiksi 2.11.2009, sisäasiainministeriö
4. Pelastushallinnon tietojärjestelmän hälytysseoste 10064587
5. Pelastushallinnon tietojärjestelmän onnettomuusseoste 1663 (Varsinais-Suomi)
6. Pelastushallinnon tietojärjestelmän rakennusseoste 57 (Varsinais-Suomi)
7. Suomen rakentamismääräyskokoelma E1 2002 ja 1981
8. Varsinais-Suomen evakuointisuunnitelma 2009 (päivitetty 15.2.2010)
9. Varsinais-Suomen hätäkeskuksen puherekisterin tapahtumat onnettomuuteen liittyen
10. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen palotarkastuspöytäkirja 80977/ 3.12.2009
11. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen palontutkintaraportti VSPEL_P_00310 liitteineen
12. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen puherekisterin tapahtumat onnettomuuteen liittyen
13. Varsinais-Suomen poliisilaitoksen S-tutkinta 8420/S/3503/10
14. Toimintavalmiusohje 2003, Sisäasiainministeriön julkaisusarja
15. Turvallisuusselvityksen laadintaopas 2006, SPEK
16. Onnettomuuteen osallisten organisaatioiden kommentit tutkintaselostuksesta